

Gi **Secretaria na kultura** bhan ta jan, pui' kai'ch nar anp+ik na pai' mia'd bipiu' nam mui' jimia' gi ja'dkam nam mui' mach pu' na s+n ja'k ar am duukam gi kurun kau'da' (COVID-19) k+d na tu' kai'kam ar amp+k nach pui' xi chu buada' na s+n jiam ich aaya' da' gi kau'gda'.

¿TU' PUI'M T++T+'G KURUN KAU'GDA'?

Gi kurun kau'gda' am ar ix bii jajau'k nam jiam max, ar diptu' am nam ba' iñ kaugtuda' nau m+t mi bap iñ chuku'gjam, pui' na sumaigi' dh+r am+k ji aaya' nañ dakau p+x ba iibh+da', ba bhan jim+m+k, ja'dakam nam uadg+da' anka sasauig.

Gi kurun kau'gda' ja'kam bhan, pui'ch jak n+idh na salh mui' ja aajim da', m+kkat ix iaum ap ba tui'ka' nau pich jiam juamati+r an kurar.

¿S+M BUAT TA I'ADHIDH?

Gi kia'p+x kam kurum ka'gda' COVID-19, ti ia'gd-hinda' ma'dkam d+r jumai' ma'dkam nau' aix-chu'g, gam+m pui' jimda'.

Ti ia'dhidh nau' mui' jarai' aix chu'g, naut bhai' sulh iñ abhar ix bii xixuidh na pai'dulg ji'iau anka bhixch+ gi na ja'rai' ua'tug, nau'ñ mia'd k+k, nau pich dhaa nubi'ram, naup pich mucho daa na ba i'gdhix da' k+d gi kaugda', nap ba' xim dagia am tiñii, am dak, anka am bupui, nau pich jiam jim ikaimdhak.

¿S+N IÑ BA JIÑ DHUÑIA' NAU PUI' BA TA TAADA' NA BAÑ AIXCHU'G GI KURUN KAU'GDA'?

Nañ ch+ t+kkada' na pai' piu' cham t++t+'g **Unidad de Inteligencia Epidemiologica Sanitaria.**

Nañ pai' mui' cha jausa':
ncov@dgepialud.gob.mx

Nañ j+'k bhan mui' ñukia':
(55) 5337 1845 o al (800) 004-4800:

Nañ pai' cha gaaga':
Secretaría de Salud

Lengua:
O'dam (Tepehuano del Sur)

Traducción:
Esteban Ríos

NACH

MA
CHIM

NACH

S+N

JIAM
TICH

A'BU
DDA'.

¿NA S+N TA TA'DKA'?

**Iaugi' k+d nañ
bh+xch+kda'**

Tauĩndhi'

**Jiam tu' dhiam ta
ta'dka' giñ chuuku'g**

**Ix kuagka' giñ
ma'au**

**Tai' p+x jimda' giñ i'pda'
(nau ix iaum bap tui')**

Nau' pui' ba ta taada' nañ ix sumai'g, t+'ra'pi gi kurardam na pai' tam dadaadhilh (klinik anka ospital).

¿S+N ICH BUAT ICH CHA'GBUIDHA'?

Urma'd ap am ikauimd- hada' suudai' bakankar k+d muchu' na b++na'g g+'++ gi biñ, pui' ña gi gel.

Jiam ap tu'm da'dg+da' am buibas nau' ix i'kura'g gim naunuu; pui' ña gim dak, tiñii k+d am bupui.

**Naup bax iaugim anka
bhixch+ kim, muchu' k+d** ap xim ta'gbuidhi na iĩña' gim tiñii k+d gin dak, a'n ix mamauik piam paiñmi' na ma'd jim p+x naup nai' ba bua', piam am nubii k+d mi' na pai' am na'nsap.

**Jiam ap tu' nai' xixiuada'.
Naup ix xixuim, a'n ta'm** gi na bhan tam aan ap xi bhijii, xi ichipi bhulsa ta'm gi nar nailu, burajip nai' bua' basurt+r; naup bam ikauimdha'.

**Xi cha aa nip ix bhai' dam-
d+r nap pai' gam+n ta da'g+
k+d nap tu' da'g+ gam+n
am kia'm, nap pai' cha jam,
na pim pai' iimui'x ka',** nap tu' bhan xi baaki jimia' m+'k, na pim pai' am j+mpa'd, jai' +p., na jiam tu tuuñika' k+d na g+'gs+da' gi chanaulh nap pai' dhaaka'.

**Jiam ap tu' busakda' am kiam d+r maup ix sumai'g
k+d nap ba' t+'ra' gi kurardam nau' ja'mi ba ta taa-
da'(naup tauchñidh, ix kauk gim ma'au, ix kauk
gim kuxua, naum sasau baupu'g, jai' +p.**

**Jiam ap tu' am mia'mdada' p+k ja bui gi mam jarai'
ix susmai'g.**

NA S+N TAM KAI'CH K'D NA TU' AP PUI'

¿Gi' midisinas ix bhai'g nam bhañ iñ dha'dha' na jiam iñ aaya' gi kurun kau'gda'?

Jiam. Gi midisinas jiam ap tu' janda' naup bia'k, naup pui'm a'g na jiam am aaya' anka nap bhan daad+ya' ti i+'ji.

¿Da' gi kurun kau'gda' kia'p+x kam, am a'g nam am t+'gia' ix dhiam jaumat+r?

Jiam. Ix maat+t am aaya' nau'r jidha', nam ix bhai' xi ch++gi mi' laboratio ta'm.

¿Gi bakuuna na ta'gbuidh gi influensa, b+x nanm+ka' anka ix bhai'g nañ cha'gbuidha' gi kurun kau'da kia'p+x kam?

Jiam. Gi bakuuna na ta'gbuidh gi influensa, jiam tu' iñ cha'gbui dha'. Gi COVID-19 d+lh am a'g nam aaya' na tu' nanm+k ix dhiam.

¿Gi kurun kau'gda' kia'p+x kam di' gi k+k+lh k+d jag+gg+r ja a'bud'?

Jiam. B+x dapam ja a'bud, di na gi k+k+lh k+d jag+gg+r am jiam p+k ki nakau'g?

NACH S+N ICH DHUU KA' NAUCH MUI' J+MPAGIX.

Pui'ña ma'd (gauk p+x ki ja ia'dh) jiam tu am kukpa.	Pui'ña gauk (alhi+k p+x ki ja ia'dh) Am kuupa' dii na pai' ta'm ia'dhidh.	Pui'ña baik (mu'ii ba ja ia'dh) Jiam ap tu' muchu' kip buada' mui' ja'dkamt+r
Xim juurip gi nam ix uubadh gi +'lhich jajauk (gel) naup mui' ba bakia' nam pau' mu'ii ap tui' gi ja'kam.	Xim jurip gi nam ix uubadh gi +'lhich jajauk (gel) naup mui' ba bakia' nam pau' mu'ii ap tui' gi ja'kam.	Jumai bauri ap ba pui' ba tu dunña' na tu' am aagim mui' kamt+r.
Nap s+n mui' bakia', t+'gia' ap na pai' ap tui' gi nap tu' k+d am ta'gbuidha'.	Nap s+n mui' bakia', t+'gia' ap na pai' ap tui' gi nap tu' k+d am ta'gbuidha'.	
Nap jiam p+k mui' a'bu'dda' nam pai' mui' am j+mpad gi ja'kam.	Nam alhi+k p+x mi' auipuda' naum aagim.	